

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SZVOBODA JÓZSEF könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.	Megjelenik a lap minden szerdán. Kéziratok nem adatkak vissza.	FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ügyvéd.	Nyitótári cikkek sorankint 40 fill.-ért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Ismeretlen czégek hirdetési díja előre fizetendő. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak.
---	---	--	---	---

Társadalmi életünk szervezetlensége.

E lap hasábjain többször szóvá tettük társadalmi életünk nagy szervezetlenségét, mozdulatlan voltát. Ezt a tényt nem kell bővebben bizonyítani. A kik csak részben is tájékozottak más vármegyék társadalmi életével, tudják, hogy milyen kiváló eredményeket lehet elérni a társadalmi szervezetek útján.

A magyar társadalomnak igen szép jellemvonása, hogy valahányszor a hatalom lenyűgözte a közjogi faktorok tevékenységét; szétkergették az országgyűlést; nem respektálták a vármegyék autonómikus jogait, mindannyiszor teljes egyetértésben szögezte fegyvereit az önkény ellen. Amit harcokkal, a jog és minden intézményekben törvényileg biztosított fegyverrel megtörni nem lehetett, azt kivívta a társadalom a maga apró, de hatásaiban annál nagyobb jelentőségű eszközeivel.

De az agilis társadalmi szervezet jelentősége nemcsak politikai, hanem kulturális, humanitárius, gazdasági és szociális szempontból is evidens. Példákat lehet felhozni különösen a nemzetiségek köréből; a melyek olyan társadalmi életerős szervezetekkel rendelkeznek, a melyekből igen-igen sokat tanulhatna a magyar társadalom.

A nemzetiségek faji öntudatát tisztán a társadalmi szervezetek fejlesztik és pedig a magyar állami kormányhatalom befolyása ellenére is. Ebből látnivaló egyúttal az is, hogy a közgazdasági hatóság hatalmi fegyvereinek hatása elenyészően csekély a nemzeti-ségi szervezeti ellenállásával szemben. Amiből viszont következik, hogy

az állami hatalom konszolidáló képességébe vetett feltétlen hitet már régen ledöntötték a tények; különösen a mostani politikai viszonyok között, a mikor a kormány nemzetiség-simogató módszerével megteremtette az elég tekintélyes számot tevő nemzetiségi ellenzékét az országgyűlésen.

A szászok társadalmi szervezetei a legfejlettebbek. Gazdasági célú szervezeteik fundamentomai faji fennmaradásuknak, kiváló képességeiknek. Nemcsak a gazdasági, hanem az összes társadalmi kérdések ezek működésén megy keresztül.

A románok társadalmi szervezete pénzintézetekben valósul meg elsősorban, ámbar közművelődési egyleteik is elég tekintélyes tevékenységet fejtenek ki.

Mindezekkel szemben a magyar faj társadalmi tevékenysége ugyszólván semmi értékkel sem bír. Különösen vármegyénkben teljes nyugalom honol. Pedig a vármegyék evidens érdekei éppen csak társadalmi uton valósíthatók meg, eltekintve attól, hogy általános jellegű mozgalmak sikerét is csak a helyi szervezetek útján lehet megvalósítani.

Nálunk a hivatalos foglalkozással teljesen ki van merítve a közügyeknek a kultusza. Az egyéni továbbképzésnek, a társadalmi érintkezésnek további módja csak a szórakozásnak erkölcsileg éppen nem kifogásolható alakjai. A testi és lelki önképzés, a művészeti és tudományos érzés fejlesztésére nincs egyetlen szervünk. Megelégszünk azzal, amit az iskolák ránk erőszakoltak. A kávéházi és korcsmai intézmény virágoznak. A kaszinók, olvasókörök s más

magasabb hivatású intézetek vagy teljesen ismeretlenek, vagy ha a fel-fellobbanó szalmaláng életre is kelti, csak hamar örökös apáthiába merülnek, illetőleg kártyázó helyiségekké süllyednek.

A törvényhatóság volna hivatva a vármegyei közélet irányítására; a közgazgatás keretében mindazoknak az eszméknek a megvalósítására, amelyeket a társadalom érlel meg. Ennél többet azonban a vármegyei önkormányzattól nem lehet várni. Szervezeténél, merevségénél fogva ez a közjogi testület sem képes a vármegye közéletében előforduló szükségleteket felfedezni, azok megoldásának legalkalmasabb módjait fölötté tanácskozni.

E mellett azonban igen sok társadalmi kérdés nem is vehető be az önkormányzat tevékenységei közé.

A művelődési, közgazdasági, jótékonyági, humanitárius kérdések java-része csakis szorosan társadalmi uton valósíthatók meg.

A székely-akció teljes sikere is a társadalom közönyén törik meg. Az u. n. székely társaság már megalakulásában megszűnt. Szóval kimeríthetetlen az a sok feladat, a mely a társadalomra hárulna, kivált nálunk, a hol még öskorát éli a kultúra, a gazdasági élet; a hol csak hirtől ismerik a jótékony-sági egyesületeket s a közérkölcök és közegészségügy társadalmi előmozdításáról szó sem lehet.

Ideje volna végre levetni a közönyt. Mi magunk látnók hasznát, ha hivatalos kötelességeink elvégzése után nem dobunk sarokba a komoly foglalkozás eszközeit, hanem néha-néha lemondva a semmi erkölcsi tartalommal nem bíró szórakozásainkról, összejönnénk, egye-

sülhénk, társulnánk egymás épülésére, nemes szórakoztatására, egymás művelésére, mi magunk fájának az ápolására. Sok nyomornak végét vethetnénk, sok félreértést eloszlatathatnánk, sok könnyet felszáríthatnánk ezen az uton. A magasabb helyeken fölkre hárul ez a feladat. Vezetés, mozgás nélkül nincs élet, hanem csak a renyhesség üli torát a szegénység felett.

Dr.

A nemzetiségi elszigeteltség okai.

A multakban a kényuralom játéklapdái voltak a nemzetiségek s a törvénytörés áldástalan korszakában is azok valának. E bűn osztrák föből származott s a szövetekezési eszmét nem lehet kiirtani valahányszor jogtörésről van szó.

Az osztráknak erszényében van a szive; velünk szemben csak materializmus oldaláról mutogatja magát, a méltányosság száműzött gondolat.

A nemzetiségi politikának a nemzeti eszme irányára való terelése mindaddig a legnagyobb erő megfeszítéssel is lehetetlen, míg feljők biztatolag integet az osztrák kéz s míg bajainkban a nemzetiségi bilincs képződés első tétel az ellenség részéről. A magyar történelem meghamisíthatatlan szava világosan hirdeti: a nemzeti katasztróhák az önfüti sebekben kívül a nemzetiségeknek köszönhetők.

Hogy a jövő történelmében feketelapok ne kerüljenek, erős nemzeti állam megteremtésére kell törekednünk. Leghathatósabb eszköz erre nézve az erős tömörülés minden téren nem pedig a divatos kicsinylés a nemzeti eszme valószínűsítéséhez törekvő munkáinkban. Erőtől duzzadó nemzeti politikának kell beférközzék a nép oktatás különböző fázisaiba.

A nemzetiségi vidékek iskolái szomorú képet tüntetnek fel arról, hogy az uralkodó nép nyelve és történelme mily száműzetésben szenved. Ily körülmények között a legfenségesebb idea, mely utainkon vezet, gátat talál mindig egy oly tömegben, mely a szellemi kiképzés megkivánt magaslatán lebeg a nemzeti motívumok hiányával s lelkesedéssel csatlakozik a magyar ellenes áramlat küzdői közé.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Tanulgom . . .

Tanulgom a szerelmet,
A tanítóm: a te lelked,
Tudom már az a-, b-, c-jét,
A huszonnégy betűcskéjét.

Piros arcod tele irom,
E' lesz az én papirosom;
A szerelem betűjével,
Édes csókok melegével.

S ha egy mondat lesz belőle,
Tanítócskám ne félj tőle,
Azt irom csak úgy is rája:
„Te vagy a világ rózsája!”

Balog Pista.

Amelie.

Írta: Dr. Sándor László.

(Folytatás.)

— Vigyen magával Kálmán! — sóhajtott halkan.

Nem feleltem neki, csak átötlettem karommal a derekát és magamhoz szorítottam. — Elviesz?

— Ma még nem, de maga után jövök uemsokára.

Minden nap várom felelte a leány s a mellemre tapadt az arca.

Ennyi volt az egyezségünk és a szerelmi vallomásunk. Soha sem hallottam tőle, hogy szeret. Nem kellett ezt mondanunk, nem kellett egymás előtt bizonykodnunk szerelmünk-ről, éreztük azt szívünkben, hogy egymást mennyire szeretjük.

Viszsaérkezésem után naponta leveleztem vele. Éreztem, hogy mindig vele kell foglalkoznom, mert üres teljesen az élet nélküle.

Talán egy hónap sem telt el azóta, hogy láttam Ameliet, amikor egy napon táviratot kaptam tőle.

„Már utban vagyok. Jövök. Várjon. Amelie.”

Mindez olyan természetesenek jött előtem, mint hogy az éjjelt nappal követi. Ugy-e, senki sem ütközik meg ezen? Ki tudna bámulni azon, ha az ember fatalista lesz?

— Nézz csak ide! Én elmentem Bretagneba, hogy Ameliet megtaláljam; ő eljött utánam Magyarországra, hogy a sorsát nehogy valamiképp elkerülje. Egy évvel előbb nem is tudtunk egymásról s ime egy éven belül egymás sorsosai lettünk, ismeretlen tájkon találva egymásra.

A fővárosban a Duna partján laktunk, a Gellérthegy alján. Amelie itt újra látta a vizet és a meredek sziklás partokat.

Minden szabad időnket a Dunán és a Gellérthegy sziklái között töltöttük. Enyhe volt ez a tél és a tavasz csodálatos korán köszöntött be.

Álom volt az életünk, a legszebb álom, ami emberre borulhat.

Kis háztartásunk a lelkünk derüjének a tükre volt. Soha egy kelletlen szó, egy komor hangulat árnyát nem vettük egymáson észre.

Ha az irodában nem voltam, én csak az Amelie társaságában szórakoztam.

Akkor dolgoztunk a székely vasutak részletes tervein. Annál a vállalatnál voltam mérnök, amelyik ezt a vasutat építette.

A Csikszereda—Gyimes közötti vonalrész kivételét bízták reám. A tavasz beálltával természetesen, hogy állandóan a helyszínén kellett tartózkodnom. A vasutépítést itt én veztettem.

Ameliet nem vihettem magammal. Ugy-e, belátod te is, hogy nem vihettem magammal? Ezzel a gondolatral gyötöröm magam azóta, szűnet nélkül, éjjel és nappal egyaránt, hogy vajjon milyen másként történt volna minden, ha akkor Ameliet magammal viszem és nem hagyom magára a fővárosban.

De nem vihettem magammal. Ezt én jól tudom. Ma is úgy érzem ezt, mint akkor, amikor utólszor láttuk elve egymást.

Te jól ismered a vidéki viszonyokat. És azt is tudod, hogy engemet Csikban széltében-hosszában sokan ismertek. Mehettem én Csikba egy olyan nővel, aki még nem volt a feleségem? Ugy-e nem?

Ha Ameliet nem akartam a leghelyetlenebb helyzetekbe sodorni, ha őt kímélni

akartam minden durvaságtól, vissza kellett hagynom a fővárosban.

Gondol csak el, hogy a csiki szűkös viszonyok között, hol találhattam volna megfelelő lakást. En elháltam sokszor egy felszerben is, amikor már fenn a hegyek között voltunk, de Ameliet nem akartam ilyen szűkös viszonyok között látni.

Hiszen jobban szerettem őt, mint az életemet.

De ez mind nem lett volna leküzdhetetlen akadály, hiszen Amelie hozzá volt már szokva a viszontagságokhoz, edzve volt az élethez, könnyű szerrel megbarátkozott volna az új helyzettel is.

A legfőbb, amiért nem vittem magammal, az volt, hogy nem akartam kitenni őt a férfiak lealázó viselkedésének.

Nem a féltékenység érzete volt ez, hanem a gyöngédség.

Jól tudod, hogy egy ilyen nagy vállalat, mennyi sok embert foglalkoztat, akik a munka tartama alatt többé-kevésbé egymásra vannak utalva, együtt étkeznek, együtt laknak s ha akad szabad idejük, egymás társaságában töltik el.

Azonkívül ott vannak az állami ellenőrző mérnökök, akikkel szintén összeismerkedik az ember és jó viszonyba kerül velük.

Ha Amelie is velem jött volna, lehetetlen lett volna egyszer s mászor, habár véletlenül is, az érintkezést kikerülni.

Sz. 1106—1906. kjszi.

Arlejtési hirdetmény.

Alfölrött közégi előjáróság a köz- ségi képviselőtestületnek 1906. év július hó 19-én 10—906. kgy. szám alatt kelt határozata alapján a csikszentmihályi köz- ségi elemi népiskolának 20448 kor. 03 fill. költséggel való felépítésére Arlejtési hirdet. Az Arlejtést f. évi augusztus hó 4-én d. u. 3 órákor Csikszent- mihályi közegyházánál a közégi képviselő- testület által lesz megtartva, felhivatnak az ezen építésre pályázó, hogy a kikiál- tási ár 10%-ának megfelelő bánatpénzzel

vagy óvadékképes értékpapirokkal felsze- relt és a képviselőtestülethez címzett pá- lyázati kérvényüket az Árverés napjának déli 12 óráig a szépvízi körjegyzőhöz an- nál is inkább adják be, mivel a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

A szóbeli Arlejtés teljesen ki van zárva. Az írásbeli terv és költségvetés úgy az Arlejtési feltételek, mint az építési szerződési tervezet a szépvízi körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Csikszentmihály, 1906. július 20-án. Sóföldi József. k. bíró. 2-2 Sándor András. k. bíró.

A csikszentmihályi Plebánia Hivataltól. Szám 159—906.

Arlejtési hirdetmény.

Alfölröttak a csikszentmihályi és szépví- zői róm. kath. egyházak közös tanácsán- nak 1906. évi július 6-án hozott határo- zata és erdélyi plébán ur öngyméltósá- gának 3385—1906. szám alatt kelt en- gedélye alapján a csikszentmihályi és a szépvízi templomok kijavitási és helyre- állítási munkálatainak eszközzésére szóbeli és írásbeli zárt ajánlatok elfogadása mel- lett nyilvános Arlejtést hirdettünk.

Az Arlejtés a csikszentmihályi plebá- nián 1906. évi augusztus hó 5-én vasárnap délután 3 órákor fog megtartatni.

Előírányzott költségek: I. Csikszentmihályi templomnál 5486 kor. 80 fill. II. Szépvízi templomnál 5251 kor. 57 fill. összesen 10738 kor. 37 fill. azaz tízezerhét-háromszázharmincnyolc korona 37 fill., melynek 10%-át vállalkozni szándé-

kozók bánatpénzgyanánt letenni kötelesek Szabályszerűen kiállított és bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatokat aug. 5-én déli 12 óráig a csikszentmihályi plebánjára kell beküldeni, a hol az építési terv és költségvetés, valamint az Arlejtési és szer- ződési feltételek is megtekinthetők.

Csikszentmihály, 1906. július 20-án. Kőrödy Mihály, Csikszentmihályi plebánus. Kovács Mihály, szépvízi lat. szerz. plebánus. Deák Elek, gondnok.

Közlésön

kőházakra, szántóföldekre és rétek (lege- löre). — Közvetit egy elsőrangú banktól legolcsóbb kamattal mellett alant irt. Már fennálló kölcsönt konvertálok és olcsóbb kamatra átvesszem. Szükség esetben kérem egyszerű le- vélben fordulni:

Dresznand Viktor,

Nagyseben, Dicsónódi-utca 17. sz.

KÁSZONJAKABFALVI

„Szent László forrás“

CSIKMEGYÉBEN.

Égvényes, földes, vasas, szénsavas gyógyviz.

Tartalmaz egy liter vízben az országos m. kir. kémiai intézet és vegykísérleti állomás elemzése szerint.

Table with 2 columns: Ingredient and Amount. Rows include: Kénsavas káliumból (0.0283), Chlor káliumból (0.0239), Chlor nátriumból (0.0114), Kettős szénsavas nátriumból (2.1760), Kettős szénsavas mészből (1.6517), Kettős szénsavas vasélecsből (0.0406), Timföldből (0.0066), Kovasarból (0.0790), Jódából (nyomokat), Szilárd alkotó részek összege (4.0175), Szabad szénasav tartalma (1.7834), Fajsúly (15° C-nál) (1.004).

Mérték adó orvosi vélemények szerint a „Szent László forrás“ vize szerencsés összetételénél, nevezetesen szénasavas égvényes és földes sók- ban való gazdagságánál fogva kiváló jó hatású a légző, emésztő és húgyelvá- lasztó utak és szervek, mindenemű hurutos bántalmak ellen.

Vas és jódtartalma miatt kiváló előnnyel használható bármitéle ered-tű vérszegénység ellen és alkoti, valamint fellüddési gyengeségnél.

Gazdag szénasavtartalma egyrészt a szilárd alkotó oldhatóságot, a víz tartósságát, összetételének állandóságát, másrészt ható anyagainak a szerve- zet által való feldolgoztatását biztosítja.

Tiszán, borral vagy gyümölcslével a „Szent László forrás“ vize kellemes üdítő ital, amelynek élvezete bármikor, de kóros csirkéktől való men- tessége folytán, különösen járványos időben felette ajánlatos.

Kapható a „Szent László forrás“ vize kezeléségenél: Csutak Albert és Buzás Jakabnál Kászonjakabfalva. U. p. Kászonujfalva; vasúti állomás: Csikszentmihály és Kézdivásárhely.

CSIK-SZEREDA VÁROS ÉS VIDÉKE

szeszgyártó közönsége becses tudomására van szerencsém hozni, hogy a legnagyobb szakavatósággal berendezett

CSIKSZÖGÖDI

SZESZGYÁR

üzeme megkezdődött és az igen tisztelt szeszvásárló közönség rendelkezésére állván, nagybecsű rendeléseit készséggel eszközölöm.

Melyek után vagyok a n. é. közönség kész szolgálja

ZIMMERMANN ADOLF.

26-52

Thomas salak liszt

Csillag védjegyü. Stern-Marko

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya, minden kalászos, kapás és takarmány- növény (lóhere, lucerna etc.) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti ve- temény és ugar trágyázására is.

Szíveskedjék a védjegyre, ólomzárú és tartalomjelzésre figyelni.

KALMÁR VILMOS, Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Advertisement for Balassa-féle ugorkatej, Diana, Margit-crém, Brázal-féle sóboroszcz szappan, KOLNI VIZ, Kapható: FEKETE VILMOS illatszerraktárban CSIKSZEREDÁBAN.

MENETREND. Érvényes 1906. május hó 1-től. Table with columns for routes: Oda Budapest k.p.u.—Predeal (Bukarest) Vissza; Oda Brassó—Kézdivásárhely. Vissza; Oda S.-sztyörgy—Gyimes—Palanca Vissza. Includes train numbers, departure/arrival times, and station names.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár Brassóban.

Csikszeredán kapható: Albert Balázs és Fia urak kereskedésében.

Nyomatott Szveboda József könyvnyomdájában, Csikszeredában, 1906.